

The Sanyi Chronicles

Communiceren

Esther van der Meer

Esther van der Meer en haar man Hans vertellen in Biotechniek over hun nieuwe avonturen in Taiwan, waar ze zich inzetten voor de bescherming van de luipaardkat.

Dat de manier waarop we met elkaar communiceren cultureel bepaald is, daar kwam ik pijnlijk snel achter toen ik op mijn achttiende een jaartje in België studeerde en veelvuldig uitgemaakt werd voor luidruchtige té directe Hollander. Ook ons Nederlandse, toch wat sarcastische, gevoel voor humor werd door onze zuiderburen niet echt gewaardeerd. Toen ik in Zimbabwe ging wonen bleek de luidruchtigheid geen probleem, de directheid echter wel. Aan de telefoon kwam je niet veel verder als je niet eerst de tijd nam om met de receptioniste de sociaal wenselijke zinnen als 'hallo, hoe gaat het' en 'hoe is het weer in Harare' uit te wisselen. Veel zin had dat nou ook weer niet want je kwam in Zimbabwe in z'n algemeenheid niet veel verder aan de telefoon. Laat staan via de mail. Als er echt iets geregeld moest worden dan moest je ervoor zorgen dat je de persoon in kwestie persoonlijk te spreken kreeg. En dat was vaak een hele opgave, want of je nou een officiële afspraak maakte of niet, het was altijd weer afwachten of iemand op zijn of haar kantoor aanwezig was. Bij terugkeer in Nederland moesten we overigens snel weer omschakelen van de Zimbabweaanse vorm van communiceren want toen ik bij de Vodafone balie het gesprek begon met 'hallo, hoe gaat het', keek de medewerker mij wat vreemd aan en stamelde 'ja, goed hoor, eh, waar komt u voor?'

Kort en krachtig

Hier in Taiwan wordt er alleen gecommuniceerd als dat echt nodig is. Gewoon even bellen om te horen hoe het gaat is er niet bij. Dat betekende dus dat al tijdens de periode in Nederland ik rustig maanden niets van mijn contactpersonen (Prof. Pei en Prof. Lai) kon horen. In het begin werd ik daar wat onrustig van: betekende dat dat het hele verhaal niet doorging?! Naarmate de tijd vorderde realiseerde ik me echter dat als ik hen een document toestuurde voor het aanvragen van de papieren, ik niet moest verwachten dat ik dan even een bevestiging kreeg dat de aanvraag ingediend was. Ik hoorde dan pas weer wat als de papieren geregeld waren. Er worden hier bij het communiceren ook niet meer woorden gebruikt dan strikt noodzakelijk. Geen 'beste Esther, ik hoop dat alles goed gaat, wij hebben een document van je nodig

voor het aanvragen van de werkvergunning...enz. maar Esther: stuur mij een kopie van je paspoort'. Dat komt in eerste instantie wat ongezeeld over, maar gaandeweg raak je hieraan gewend. Deze korte vorm van communiceren is gedeeltelijk een gevolg van het gebrekkig beheersen van het Engels. Daarnaast bestaat de Chinese taal uit beelden en niet uit letters. Daardoor krijg je een heel andere, korte, zinsbouw. En dat gebruik zie je ook terug in de communicatie in het Engels.

Privé of zakelijk?

Bellen en mailen zijn hier geen gebruikelijke communicatie vormen. Alle communicatie verloopt via apps zoals WhatsApp of Line (een alternatieve vorm van WhatsApp). Wij gebruiken WhatsApp vooral voor sociale contacten, hier wordt het ook voor zakelijk contact gebruikt. Zo kreeg ik bijvoorbeeld mijn arbeidsovereenkomst via de WhatsApp toegestuurd (Esther: graag tekenen rechts onderaan de laatste pagina). Ze zijn hier dol op apps! Zo moest ik met Prof. Pei even overleggen wat mijn plan van aanpak voor het veldwerk was. Prof. Lai had geen tijd dus het zou een gesprek tussen twee personen worden. Ik denk dan, 'laten we gewoon even bellen'. Maar nee, via de WhatsApp kreeg ik een uitnodiging om Zoom 'for mobile meetings' te installeren en met de persoonlijke vergader ID code in te loggen op onze 'vergadering' om 13:00 uur. Goed, natuurlijk werkte deze vernuftige app met onze gebrekkige internet verbinding niet optimaal en dus eindigden we alsnog gewoon aan de telefoon. Tot groot ongenoegen van Prof. Pei want 'hoe kan dat nou, dit is een officiële app voor professionele conferenties?!'

Natuurlijk hebben we vanuit het project ook een Line groepje. Prof. Pei beheert deze groep en al zijn medewerkers zijn er, ongeacht positie, onderdeel van. Dat schepte bij mij in eerste instantie wat verwarring, want wat zet je nou wel en niet in de Line groep. Het antwoord is: alles. Er worden hier namelijk weinig dingen als privé gezien (iedereen weet bijvoorbeeld wat mijn salaris is). Daarnaast is het heel normaal om overspoeld te worden met informatie waar je zelf niets aan hebt. En dus stuur ik bijvoorbeeld elke week de bonnetjes van onze uitgaven via de Line groep naar de financiële administratie. Dat de negen andere leden van de groep deze berichten dan ook krijgen maakt niet uit. Ook komen er (in het Chinees) berichten voorbij als 'op en aanmerkingen op het onderstaande visitekaartje voor Esther?' of 'Esther: je moet 24-4 medisch gekeurd worden bij de universiteit'. Je hoeft dus geen persoonlijk bericht te verwachten voor mededelingen die eigenlijk alleen op jou van toepassing zijn.

Zwaaïende Pikachu

Wat ook erg grappig is, is het verschil in gebruik van emoticons, je weet wel, de smileys, hartjes en duimpjes die we op social media en WhatsApp gebruiken. Ja, ik gebruik die emoticons natuurlijk ook, maar vooral de bescheiden kleine statische afbeeldingen. Hier springen de dansende Snoopy's, zwaaïende Pikachu's en kwispelende Shiba's je regelmatig om de oren. En niet alleen in vriendschappelijke communicatie maar ook in zakelijke communicatie. Waar ik nog een keer goed na zou denken voor ik een collega die ik amper ken een zwaaïende Pikachu zou sturen, is dat hier de normaalste zaak van de wereld. Toen ik de eerste weken in de Line groep liet weten dat we een roofvogel in onze val gevangen hadden beantwoordde Prof. Pei dit bericht met een duimpje, de veld-assistent met een springend kuiken en de dierenarts met een konijn die met een enorme bierpul proostte. Ook krijg ik via Line regelmatig dansende Snoopy's toegestuurd van één van de boeren waar we een val op het terrein hebben staan. Deze aardige man heeft duidelijk een abonnement op de Snoopy stickerreeks. En dat is waarschijnlijk waarom Line hier vele malen populairder is dan WhatsApp: in hun online shop kun je eindeloos veel stickers kopen. Van gratis stickers tot betaalde stickers van professionele artiesten die mateloos populaire emoticonfiguurtjes als het kuikentje 'Gudetama', het hondje 'Corgi Pon Pon' en de 'haugty smelly kat Lan Lan' gecreëerd hebben. >>

De robot van Zhuolan

Lachend fruit om regio te promoten

Luipaard kat op station

Lachende druif

Cartoonachtige figuurtjes kom je hier niet alleen in de mobiele communicatie tegen, ze zijn vast onderdeel van het dagelijks leven in Taiwan. Zelfs de goden worden hier in cartoon versie afgebeeld!

De winkels liggen vol met blikjes, lunchboxen, pennen en andere benodigdheden met afbeeldingen van cartoonhelden. En nee, deze producten worden niet alleen verkocht voor kinderen. Het kostte ons aardig wat moeite om voor ons veldwerk een boodschappentas te vinden zonder roze hondjes en paarse beertjes. Het is hier heel normaal om een omaatje op de scooter met een 'Hello Kitty' helm tegen te komen. Of een volwassen man uit zijn Porsche Cayenne te zien stappen met een 'Stitch' petje (jawel, dat monstertje uit de Disney film 'Lilo en Stitch' is hier heel populair). We komen met regelmaat roze 'Hello Kitty' touringcars tegen. Deze zijn niet bedoeld voor een schoolreisje van 6-jarige meisjes, maar gewoon voor een dagje uit voor volwassenen. De lokale 'community' bus is voorzien van de cartoon versie van een luipaardkat, diezelfde kat staat op het treinstation in Sanyi de Taiwanese spoorwegen te promoten. Ook je dorp promoot je hier met cartoon figuurtjes, Zhuolan heeft zijn eigen robots, een dorp verder wordt lachend fruit gebruikt. Eén ding is zeker, vrolijk is het wel. Als we weer eens langs zo'n lachende druif rijden vraag ik me altijd af hoe er in de gemeenteraadsvergadering gereageerd zou worden als je voor zou stellen om bijvoorbeeld Utrecht aan te prijzen met een dansende appel. Als die lachende druif mij geen glimlach op het gezicht bezorgt, bezorgt die gedachte het mij zeker.

Esther met fruitmannetje

De Hello Kitty bus

